

Nämndplan

2025

Regionala utvecklingsnämnden

Förslag – Arbetsutskottet - RUN nämndplan 2025

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Regionala utvecklingsnämndens uppdrag	3
1.2 Region Västerbottens vision	4
1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål	5
1.4 Förutsättningar för planering.....	5
2 Regionmål och uppföljning	6
2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål.....	6
2.2 Beskrivning av uppföljning	7
2.3 Regionfullmäktiges mål.....	7
3 Uppdrag	23
3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd.....	23
4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2025	24
4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi	24
4.2 Årsprognos 2024	24
4.3 Budgetförändringar 2025.....	24
4.4 Fördelade budgetramar 2025	24

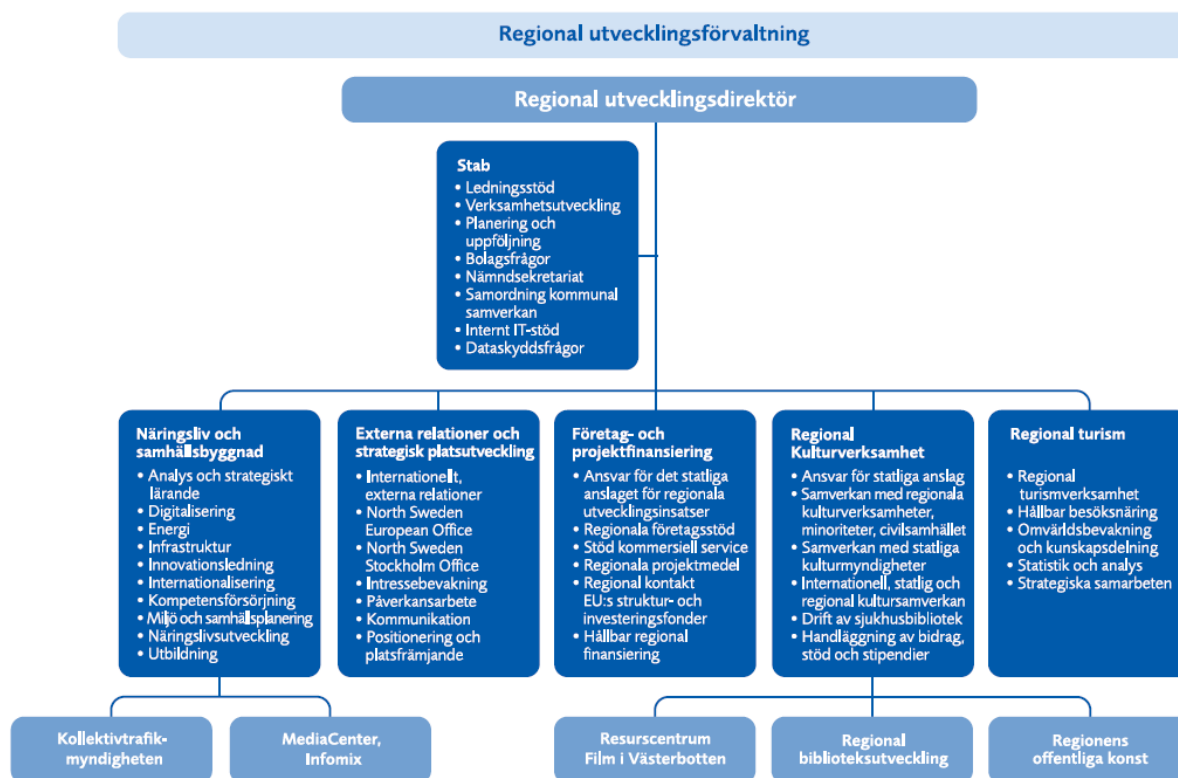
1 Inledning

1.1 Regionala utvecklingsnämndens uppdrag

Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet, ett av Region Västerbottens huvuduppdrag. En viktig del i regionala utvecklingsnämndens uppdrag är att samordna och i bred samverkan ta fram, genomföra, förvalta samt följa upp den regionala utvecklingsstrategin. Den regionala utvecklingsstrategin anger gemensamt identifierade prioriteringar för det regionala utvecklingsarbetet. Den nu gällande regionala utvecklingsstrategin, *Västerbotten - en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft*, har beslutats av regionfullmäktige och gäller för perioden 2020-2030. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar även för andra strategier, bland annat den regionala innovationsstrategin, den regionala kulturplanen och den regionala digitala agendan samt har ansvaret för att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

I regionala utvecklingsnämndens uppdrag finns ansvaret för regional kulturverksamhet samt regional kollektivtrafik. En viktig uppgift kopplad till det regionala utvecklingsansvaret är att besluta om användningen av vissa statliga medel för regional utveckling, bland annat investeringar i regionala utvecklingsprojekt och företag. I arbetet ingår att säkerställa att fördelningen av regionala tillväxtanslaget bidrar till en hållbar tillväxt. Många insatser i det regionala utvecklingsarbetet sker tillsammans med och via aktörer och företagsfrämjande organisationer. Förutom arbetsutskott, finns även en kulturberedning inrättad. Nämnden ansvarar även för att det finns samverkanstrukturer kring regionala utvecklingsfrågor mellan nämnden och länets kommuner. Regionala utvecklingsnämnden samordnar därför även ett antal samverkansorgan som knyter samman Västerbottens läns kommuner och Region Västerbotten för regional utveckling.

Förvaltningsorganisation

Verksamheten för Externa relationer och strategisk platsutveckling ansvarar för Region Västerbottens årliga mötesplatser, internationellt arbete, påverkansarbete och kommunikation kring den regionala utvecklingen.

Verksamheten Företag och projektfinansiering ansvarar för fördelningen av det statliga anslaget för regionala utvecklingsinsatser, det så kallade 1:1-anslaget. Verksamheten säkrar att detta kompensatoriska anslag främjar en hållbar regional utveckling och tillväxt och bidrar till insatser som stärker länets utveckling i enlighet med Agenda för hållbar regional finansiering som fastställts av regionala utvecklingsnämnden. Verksamheten hanterar utifrån detta beredningen av och beslut om regionala företagsstöd, stöd till kommersiell service och

regionala projektmedel. Syftet med de regionala projektmedlen är att stärka lokal och regional hållbar konkurrenskraft i hela länet. Företagsstöden ska hjälpa länets företag att få en långsiktig lönsamhet och hållbar tillväxt, vilket därigenom leder till samhällsnyttiga följd effekter. Verksamheten är även regional kontakt för EU:s struktur- och investeringsfonder.

Verksamheten Näringsliv och samhällsbyggnad ansvarar för flertalet av de strategiska inriktningar som är grundade i den regionala utvecklingsstrategin, regeringens villkorsbeslut till regionen och andra styrande dokument. Inom verksamheten organiseras uppdragen inom strategiska insatsområden. Inom de strategiska insatsområdena Analys, Digitalisering, Energi, Infrastruktur, Innovationsledning, Internationalisering, Kollektivtrafik, Kompetensförsörjning, Näringslivsutveckling, Samhällsplanering, miljö och klimat samt Utbildning finns en bredd av erfarenhet och kunskap med syfte att skapa nytta för samhälle och näringsliv, genom nätverk, strategiska program och utvecklingsinsatser både regionalt, nationellt och på EU-nivå. Inom verksamheten återfinns även Kollektivtrafikmyndigheten, Mediacenter och Centrum för tillgänglig information (Infomix).

Verksamheten för Regional kultur ska främja och utveckla kulturaktiviteter som bedrivs av regionala kulturverksamheter, i kommunerna och det fria kulturlivet. Den regionala kulturplanen utgör verksamhetens övergripande styrdokument. Funktionen för regional kulturutveckling och samordning ansvarar för att inom ramen för kultursamverkansmodellen samordna, driva och följa upp bolag, verksamheter och projekt utifrån de kulturpolitiska målen. I verksamheten för regional kultur ingår funktionen för regional kulturutveckling och samordning, Regionbibliotek Västerbotten inklusive sjukhusbiblioteksverksamhet, Film i Västerbotten, samt funktionen för offentlig konst.

Verksamheten för Regional turism har ett uppdrag att verka för en hållbar utveckling av besöksnäringen i Västerbottens län.

Stab regional utveckling stödjer förvaltningsledning och nämndens verksamheter i de uppdrag som vilar på regionala utvecklingsnämnden.

1.2 Region Västerbottens vision

Region Västerbottens vision är ett län där framtiden byggs tillsammans med invånare, kommuner, organisationer och näringsliv. Ett Västerbotten där möjligheter kan realiseras och alla får plats. En region där hälsa, vård och utveckling hänger ihop och stärker varandra.

Vi drivs av att hela länet ska vara en trygg och stark region som människor vill leva i, flytta till, besöka och samarbeta med. Region Västerbotten tar ansvar för att det finns en uthållig och jämlik välfärd och att arbetet med innovation ger resultat. Genom att samla krafter och dela kunskap utvecklar vi Västerbotten och bygger en hållbar framtid tillsammans. En framtid med goda livsvillkor för alla.

Vi gör skillnad för dem vi finns till för och får fler att välja Västerbotten.

1.3 Region Västerbottens politiska styrning och mål

Den politiska styrningen mot visionen och de två huvuduppgifterna sker genom sju regionmål som fullmäktige fastställt. Inom varje mål har fullmäktige prioriterat förflyttningar för perioden 2024–2027. Målen riktar sig till nämnderna som i sin tur antar årliga nämndplaner med delmål som anger nämndens mest prioriterade områden.

1.4 Förutsättningar för planering

Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning ska i uppdraget att utveckla hela länet se till de förutsättningar som råder på olika håll i länet. I Västerbotten finns naturresurser, förnybara energikällor, forskning, kunskap, ett drivet näringsliv, civilsamhälle och invånare, som ger länet en fördel i att utveckla beredskap för klimatförändringarna samt ställa om till ett cirkulärt samhälle med minskade klimatutsläpp och bevarande av biologisk mångfald. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för perioden 2020-2030 som regionfullmäktige fastställt heter Västerbotten - en attraktiv region där olikheter skapar utvecklingskraft. Strategin tar fasta på att Västerbottens län rymmer stora inomregionala skillnader, både vad gäller förutsättningar, behov, utmaningar och möjligheter.

Regionala utvecklingsnämnden har fullmäktiges uppdrag att leda, utveckla, följa upp och samordna det regionala utvecklingsarbetet i länet. Inom uppdraget ligger även att samordna insatser tillsammans med andra regioner. Den unika samverkansstruktur som Region Västerbotten och länets kommuner byggt upp tillsammans, stärker samverkan på lokal nivå och förmerar de insatser som enskilda aktörer bidrar med. Under den kommande planeringsperioden ska Region Västerbottens samverkan med länets kommuner om regional utveckling stärkas och utvecklas ytterligare.

Under planeringsperioden krävs fortsatt och utvecklad samverkan med andra regioner och myndigheter både i Sverige och inom EU. Det handlar dels om att påverka EU, dels om att påverka nationell politik för att ta tillvara på de möjligheter som klimatomställningen ger. Att gå före i omställningen mot ett miljömässigt hållbart samhälle bidrar också till ett starkt och konkurrenskraftigt näringsliv och ökad attraktivitet. Därmed bidrar det till att länet får fler och växande företag, fler arbetstillfällen och fler invånare, vilket stärker möjligheterna till ökade skatteintäkter och bättre möjligheter till offentlig välfärd.

RUS länkar samman länets förutsättningar med de övergripande målen för sammanhållningspolitiken, det vill säga EU:s regionala tillväxtpolitik. Regional utveckling i Västerbotten och EU:s strukturfonder inom sammanhållningspolitiken i Övre Norrland är starkt sammankopplade. RUS:en ligger därmed till grund för hur medel ska användas inte bara på regional nivå utan även för EU:s strukturfondsprogram, där Västerbotten ingår. Enligt förordning 2024:100 om regionalt utvecklingsansvar ska den regionala utvecklingsstrategin ses över åtminstone en gång mellan varje val till region- och kommunfullmäktige. Översynen möjliggör för aktualitetsprövning av prioriteringar och områden som är knutna till regional utveckling. Civilt försvar och krisberedskap är exempel på ett område som blivit alltmer aktuellt även i det regionala utvecklingsarbetet efter de senaste årens turbulens i omvärlden.

Västerbotten befinner sig alltså i en pågående grön samhällsomställning som om möjligt präglas av än mer

komplexitet och än mer brådskande insatser för att stödja omställningen. För närvarande har Västerbotten lägst arbetslöshet i landet, och länets befolkning ökade under år 2023 till skillnad från befolkningsutvecklingen i de övriga norrlandslänen. Regionala utvecklingsinsatser som syftar till att höja tempot är nödvändiga. De stora varsel som lagts under hösten 2024 skulle kunna ge upphov till följdverkningar på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Region Västerbotten har som regionalt utvecklingsansvarig aktör tillsammans med en mängd andra aktörer både inom och utom länet redan vidtagit åtgärder för att ta tillvara den potential som den gröna samhällsomställningen fortsatt rymmer.

Betydelsen av ett aktivt och närvarande påverkansarbete där förutsättningarna för länets framtida långsiktigt hållbara utveckling formas kan inte nog understrykas. Det är viktigt för att kunna synliggöra både regionala och lokala behov samt förutsättningar. Nyckeln till att kunna åstadkomma en utveckling som stödjer och balanserar en regional utveckling för hela länet är samverkan. Regionala utvecklingsnämnden behöver vara aktiv och närvarande där regionens framtida förutsättningar formas. Det är viktigt inte minst för att kunna synliggöra och tillvarata inomregionala skillnader i behov och förutsättningar. De förändringar som kan slå igenom vad gäller framtida utformning av förvaltningsstruktur för EU-programmen i framtiden och i vilken utsträckning som regionala överväganden kan göras gällande har betydelse för Region Västerbotten, och det har betydelse för de kommuner, organisationer, akademi och andra aktörer inom länet som påverkas i förlängningen.

De ekonomiska förutsättningar som Region Västerbotten har att förhålla sig till, kommer att vara särskilt utmanande för det regionala utvecklingsuppdraget i en tid där möjligheter till framtida tillväxt är så stora och behöver omhändertas nu för att möjliggöra en långsiktigt hållbar utveckling av länet och Region Västerbottens samlade välfärdsuppdrag. I synnerhet som de ekonomiska utmaningar som möter andra samverkansaktörer inom offentlig sektor, akademi, näringsliv, regionalt kulturliv och civilsamhälle påverkar i vilken omfattning det är möjligt att kroka arm i gemensamt arbete för att stärka Västerbottens förutsättningar för framtiden. Exempelvis så kommer nivån av statliga anslag till regional kulturverksamhet att kraftigt påverka de regionala kulturaktörer som ingår i kultursamverkanmodellen, likväl som de kulturbolag som Region Västerbotten äger tillsammans med andra kommuner.

Kulturverksamheten bidrar till hållbara och attraktiva livsmiljöer, skapar förutsättningar för bildning, livslångt lärande och främjande av egen kreativitet och skapande. Kultur är också en bransch som bidrar till sysselsättning, mångfald av yrkeskompetenser och ekonomisk tillväxt. Region Västerbotten ska driva kulturutvecklingen i länet enligt den riktning som den politiskt beslutade kulturplanen anger. Det ska också skapas utrymme för nya aktörer att verka. Det är därmed angeläget att bedriva ett utvecklingsarbete som syftar till att ge plats för regionala variationer, och genomföra insatser som på sikt skulle kunna stärka förutsättningarna för utökade statliga kulturanslag till regionen. Det finns vidare en överenskommelse som syftar till att tydliggöra och stärka folkbildningens roll i det regionala utvecklingsarbetet och folkbildningens betydelse för den framtida kompetensförsörjningen i länet.

2 Regionmål och uppföljning

2.1 Arbetsprocess för att konkretisera fullmäktiges mål

Regionala utvecklingsnämnden har dels att förhålla sig till regionplanen som det högsta styrande dokumentet för Region Västerbotten som organisation, dels till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som är hela länets strategi och gäller för territoriet Västerbotten. Båda dessa dokument är fastställda av regionfullmäktige, och är bärande för hur regionala utvecklingsnämnden tar sig an det regionala utvecklingsuppdraget. Den regionala utvecklingsstrategin följs upp i särskild ordning, och återrapporteras årligen till regeringen. För att underlätta uppföljning, utvärdering och lärande av nämndens arbete i en större helhet, har ett ramverk för strategiskt lärande utarbetats och en agenda för strategiskt lärande fastställts. Utöver dessa dokument finns en rad olika strategier, agendor och fastställda planer som på en mer detaljerad nivå föreskriver hur regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden ska tillvaratas.

De mål som fastställts i regionplanen är ofta långsiktiga och kopplar an till längre tidsperspektiv. Nämnden konkretiserar arbetet med fullmäktiges mål genom att bryta ned målen i ettåriga nämndplaner enligt en så kallad program- eller effektlogik. Nämndplanen tar samtidigt ta sikte på vilka effekter och resultat som nämnden vill uppnå på lite längre sikt utifrån nämndens uppdrag, vilket innebär att målen kan komma att kvarstå över tid. Nämndplanen utgör det styrande dokument som verksamheterna inom nämndens förvaltning planerar verksamhet och aktiviteter utifrån. Till stöd för verksamheternas planering har regionala utvecklingsnämnden den 19 juni 2024 fattat beslut om ett inriktningsbeslut för den fortsatta beredningen av

nämndplan. De utgångspunkter som där beskrivs har även legat till grund för verksamheternas planeringsarbete under hösten 2024.

Under 2024 har regionala utvecklingsnämnden beskrivit hur nämnden avser bidra till de övergripande målområden som regionfullmäktige fastställt för planperioden med utgångspunkt i de planeringsförutsättningar som tagits fram för 2025. De prioriterade områden som lyfts i denna återkopplingsrapport ligger till grund för förvaltningens framtagande av förslag till nämndens nämndplan för året 2025. Översyn av nämndens delmål och indikatorer har genomförts med stöd av en enhetsövergripande arbetsgrupp inom förvaltningen, samt i dialog med tjänstepersoner och förvaltningens ledningsgrupp inför beredning av förslag till nämndplan 2025.

Kulturbereidningen har berett förslag till skrivningar, delmål och indikatorer i nämndplanen som är knutna till regional kulturverksamhet. Regionala utvecklingsnämndens arbetsutskott har berett övriga delar av nämndplan inför beslut.

2.2 Beskrivning av uppföljning

För att följa utvecklingen mot måloppfyllelse, följs ett antal fastställda indikatorer upp under året. Tidpunkt för uppföljning varierar. De indikatorer som används för att följa utvecklingen är dels uppföljning från egna system och mätningar, men för ett antal delmål följs även nationella indikatorer.

För bedömning av nämndens bidrag till fullmäktigemålen och nämndens delmål vid respektive uppföljningstillfälle, görs en helhetsbedömning av bidrag till måloppfyllelse under perioden. Den sammanvägda bedömningen tar hänsyn till genomförda aktiviteter och insatser under perioden, samt utfall av indikatorer i förhållande till de målnivåer som anges i nämndplanen.

Förslag till målbedömning bereds via regionala utvecklingsförvaltningens ledningsgrupp, och överlämnas till nämnden för beslut.

2.3 Regionfullmäktiges mål

Mål 1. Trygga uppväxtvillkor

För ett hållbart växande Västerbotten där människor vill bo, leva och verka, behöver invånarnas behov och bild av vad som utgör ett gott liv mötas. Barn och unga bör tidigt ges förutsättningar att vara delaktiga i att utforma sin framtid och är i detta hänseende att betraktas som en viktig resurs för det regionala utvecklingsuppdraget i dess helhet. Den översyn av regionala utvecklingsstrategin som initieras under det kommande året kommer att beakta barn- och ungdomsperspektivet. Se närmare nedan, delmål 3.7. Insatser som utvecklar och stärker samverkan med det civila samhället är fortsatt viktiga.

De regionala kulturverksamheterna ska prioritera barn och unga i sitt arbete. Det innebär att barn och unga ska ges möjlighet att ta del av professionell kulturverksamhet samt möta konst och kulturformer i sin vardag. Den offentligt finansierade kulturen ska möta barn och unga på deras arenor och för att utjämna skillnader till kulturdeltagande behövs särskilda insatser genomföras i kommuner och områden där förutsättningar att skapa och ta del av kultur är begränsad. För unga och socioekonomiskt utsatta grupper, som ofta är beroende av lokal tillgång till kultur för att kunna delta kommer minskade anslag till kultur innebära minskade möjligheter att ta del av kulturupplevelser. En viktig arena för kultur är folk- och sjukhusbiblioteken, där barn och unga har möjlighet att kostnadsfritt ta del av litteratur, konst och kultur. Genom Film i Västerbottens arbete med filmpedagogik ges barn och unga möjlighet att se film, skapa film och lära sig hur filmer är skapade. Arbetet sker i samarbete med kommuner, skola och föreningsliv. Skapande skola och Kulturskolor är viktiga plattformar för att nå ut till barn och unga i hela länet.

Att för nämnden kunna följa upp barn och ungas deltagande i de regionalt finansierade kulturverksamheterna ger en möjlighet att exempelvis belysa ojämlikheter i tillgång till kulturella aktiviteter men också för att kunna följa målgruppens kulturdeltagande. Kulturdeltagande är avgörande för barn och ungas utveckling och välmående. Forskning visar att engagemang i kulturella aktiviteter främjar kreativitet, självförtroende och sociala färdigheter. Studier visar att barn som deltar i kulturella aktiviteter har bättre skolresultat och utvecklar empati och samarbetsförmåga. Dessutom kan kultur fungera som en positiv skyddsfaktor mot psykisk ohälsa och social utslagning.

Utöver vad som beskrivits ovan, finns även medel att söka för arrangemang och projekt som riktar sig till barn och unga. Tre olika stöd finns som riktar sig till unga på olika sätt. Dels stöd som stödjer kulturarrangemang som riktas till unga i Västerbotten (Unga arrangörer), dels stöd som riktas till samverkan mellan ungdomar, kulturproducenter eller kulturkonsulenter i syfte att genom samverkan öka kontaktytorna kring kultur i länet (TRIO), och dels stöd som är möjligt för ungdomsorganisationer, ungdomsföreningar och ungdomsgrupper att ansöka om för att utveckla sin verksamhet (UtU). Gemensamt för samtliga av dessa medel är att de administreras och handläggs av regional kulturverksamhet inom regionala utvecklingsförvaltningen.

Barn och unga beaktas som en särskilt viktig målgrupp i regionala trafikförsörjningsprogrammet med hänsyn till de behov och utmaningar som kan finnas när det gäller att ta del av kollektivtrafiken. Tillgång till mobilitetslösningar är en viktig förutsättning för att kunna vara aktiv i att utforma sin framtid och samtid.

Regionala utvecklingsnämnden stärker och samordnar samverkan mellan länets kommuner vad gäller skol- och utbildningssamverkan. Detta innefattar samordning av sådana nätverk som skolchefsnätverk, elevhälsochefsnätverk, IT-pedagognätverk och nätverk för förtroendevalda med uppdrag avseende utbildning. Samverkansplattformarna med länets kommuner om utbildning och kompetensförsörjning följs under delmål 3.9, se nedan.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 1.1 RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur	Antal insatser för att ge barn och unga möjlighet till eget skapande av film	79	90	Tertial: aug, dec
	Antal insatser inom sjukhusbibliotekens programverksamhet som riktar sig till barn och unga		10	Tertial: aug, dec
	Antal insatser som stärker barnrättsperspektivet		10	Tertial: aug, dec
	Andel barn och unga som deltar i regionalt finansierade kulturverksamheter		38 %	Tertial: aug, dec

Mål 2. Goda levnadsvillkor

Den regionala kulturverksamheten bidrar till hållbara och attraktiva livsmiljöer, skapar förutsättningar för bildning, livslångt lärande och kreativitet, samt är en bransch som bidrar till sysselsättning och ekonomisk utveckling. Region Västerbotten ska driva kulturutvecklingen i länet enligt den riktning som den regionala kulturplanen anger. För att göra det behöver verksamheten vara ledande eller samordnade inom vissa områden, och särskilt följa upp, synliggöra och verka för externa resurser inom andra.

Regionala kulturverksamheter är hårt drabbade av minskade statliga anslag och pressade kommunala och regionala budgetar, vilket tvingar verksamheterna att göra omprioriteringar och därmed riskera både bredden och kvaliteten i kulturutbudet. Minskningen av offentliga medel utan justering för ökade kostnader gör det svårt för kulturinstitutioner att upprätthålla samma nivå av produktion och tillgänglighet, särskilt på mindre orter som är särskilt sårbara. För att säkerställa kulturens långsiktiga tillgänglighet och kvalitet krävs strategiska insatser och finansiering som stärker kulturens roll i samhällslivet och garanterar att regioner och mindre orter inte halkar efter storstäderna. Regionala utvecklingsnämnden följer årligen upp de regionalt finansierade verksamheternas närvaro i länets kommuner för att kunna följa utvecklingen av den regionala kulturella infrastrukturens kapacitet.

Inom civil beredskap har kulturen, och särskilt biblioteken, en central roll för att stärka samhällets motståndskraft. Bibliotek erbjuder en trygg mötesplats där tillförlitlig information kan spridas under kriser och förebygga desinformation. Genom att bibehålla och förstärka bibliotekens resurser och infrastruktur kan samhället öka sin beredskap för framtida utmaningar, och medborgarna kan erbjudas en säker plats för information, internet och stöd vid nödsituationer. Ett antal bibliotek runt om i landet är idag definierade som samhällsviktiga verksamheter i kris och krig, till exempel som informationspunkter, och regionbiblioteket arbetar för att även biblioteken i Västerbotten ska erhålla den statusen. Arbetet kring bibliotekens beredskap förs på lokal, regional och nationell nivå i en mängd olika former, och det finns nu en tydlig struktur och ansvarsfördelning.

Genom Film i Västerbottens stöd till filmproduktion ges filmskapare från Västerbotten möjlighet att producera film. Detta ökar intresset för Västerbotten som filmregion och skapar arbetstillfällen inom filmsektorn. Västerbottens produktionstakt är stabil från år till år. Det finns möjlighet till utveckling då Film i Västerbottens stöd är avsevärt lägre än Norrbottens och Västernorrlands stöd.

Statsbidragen till folkbildning är under förändring med förslag på ökad statlig kontroll och minskad finansiering. Regioner och kommuner, via Sveriges Kommuner och Regioner, arbetar därför samordnat för att stärka folkbildningens förutsättningar, även med förändrat statligt stöd. Ett förslag om förändrat inomregionalt stöd läggs fram till regionala utvecklingsnämnden innan årsskiftet 2024/2025.

De svenska, liksom de norska och finska, sanningskommissionerna pekar på en historisk skuld till urfolket samerna och finsktalande minoriteter. De grupperna har en svag kulturell infrastruktur i Sverige idag visavi majoritetssamhället. I enlighet med den regionala kulturplanen ska Region Västerbotten bidra till att tillgängliggöra, synliggöra och stödja urfolket samernas och övriga nationella minoriteters kulturer inom befintliga och nya strukturer. Genom positionering och strategisk finansiering kan nätverk, noder och aktörer ges möjlighet att stärkas och verka på egna villkor.

Region Västerbotten (tidigare Landstinget) har i snart 100 år tillhandahållit konst i sina lokaler och verksamheter. Att tillgängliggöra konst stärker den gestaltade livsmiljön i våra offentliga rum. Konsten skapar inte bara estetiskt tilltalande miljöer utan ger även patienter, personal och besökare tillgång till kulturella upplevelser som kan minska stress och främja hälsa. Region Västerbottens konstinnehav och konstverkens placering administreras via ett konstregister, ett viktigt verktyg för att effektivt förvalta och bevara konstsamlingar. Under 2024 påbörjades ett omfattande arbete att upprätta ett nytt konstregister innehållande information om Region Västerbottens cirka 19 000 verk vilket fortlöper 2025. Att säkerställa att det är korrekt information som återges för respektive verk och var de är placerade är det huvudsakliga behovet. Under 2025 ska det vara möjligt att via registret få en överblick över var konsten finns utplacerad och statistik över hur stor andel av konstinnehavet som finns utplacerad i Region Västerbottens lokaler och verksamheter. Målet 2025 är att få fram ett antal mätvärden som sedan kan följas upp årligen.

En attraktiv och hållbar livsmiljö är en viktig förutsättning för att livsvillkoren på en plats ska uppfattas som goda. Goda levnadsvillkor i sin tur, främjar ett hållbart och robust samhälle som kan stå emot påfrestningar av olika slag. Regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning bidrar på olika sätt till att rusta länet och främja ett robust och motståndskraftigt samhälle. Sannolikt kommer samtliga verksamhetsområden inom nämndens ansvar att omfattas av insatser för att stärka nämndens förmåga till civil beredskap, om än i varierande omfattning. En viktig del av de insatser som kommer att behöva göras kommande år kopplat till regional kollektivtrafik är knutet till arbetet med krisberedskap och civilt försvar.

Geopolitiska överväganden, klimatförändringarnas effekter och frågor som rör beredskap, säkerhet och rådighet påverkar de flesta av regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden. Det tar sig bland annat uttryck i att säkerhet och rådighet är av allt större vikt – vad gäller livsmedelsförsörjning, råvarutillgång, energiförsörjning, säkerhet inom infrastruktur såsom transportstråk men även bredband. Den nya geopolitiska situationen medför även en ökad närvaro i norra Europa utifrån nationella intressen, något som påverkar flertalet sakområden inom regional utveckling på olika sätt. Arbetet med att stärka civilförsvarsförmågan både nationellt och regionalt ställer nya krav på de ordinarie verksamheterna, som exempelvis Folkbiblioteken i varje kommun, att kunna verka även om omvärldsläget försämras. Det är av stor vikt att regional utveckling bidrar till en stärkt beredskap och resiliens i tider av relativt lugn för att stärka kapacitet och rådighet i tider av kris. Mot

bakgrund av den ökade betydelsen som frågor kopplade till beredskap och rådighet fått det senaste året, finns anledning att förtydliga roller och ansvar utifrån det regionala utvecklingsansvaret.

Andra insatser är knutna till att rusta civilsamhällets förutsättningar. Civilsamhällets roll för ett kulturliv och regional utveckling som främjar allas rätt till kulturupplevelser, bildning och möjligheten att utveckla sina skapande förmågor är viktig och behöver tas tillvara.

Andra insatser är knutna till att rusta civilsamhällets förutsättningar. Civilsamhället spelar flera viktiga roller som alla bör tas tillvara och stärkas: Det bidrar till ett demokratiskt och socialt hållbart samhälle, bildning och kompetensförsörjning, samt mötesplatser, kultur, fritid, och hälsa.

Sedan den 27 februari 2024 finns en undertecknad avsiktsförklaring mellan regionala utvecklingsnämnden och intresseorganisationen Samforma om samverkan med civilsamhällssektorn. Det gemensamma åtagandet siktar bland annat mot att synliggöra roller, ansvarsfördelning samt samverkansmöjligheter mellan civilsamhälle och regionala utvecklingsförvaltningens strategiska insatsområden. Parterna ska årligen följa upp den egna verksamhetens bidrag till samverkan mellan parterna.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 2.1 RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet	Närvaro av regionalt finansierade verksamheter i regionens kommuner* (*Uppgift avser antal aktiviteter som registreras i Kulturdatabasen och som omfattar rapportering av verksamheter som får finansiering via kultursamverkansmodellen. Utöver detta, utgår även stöd från Region Västerbotten till andra kulturverksamheter som ej är redovisade i denna uppgift.)	2 139	2 055	År
	Antal filmproduktioner som medfinansierats av Film i Västerbotten	9	20	Tertial: aug, dec
	Antal insatser som stärker folkbibliotekens kunskap om beredskap i kris och krig		5	Tertial: aug, dec
	Mätvärden för konstinnehavet i konstregistret tas fram	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 2.2 RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret	Andel medarbetare som genomgått den digitala grundutbildningen i kris- och katastrofmedicinsk beredskap (Introduktion civil beredskap)		100	År
	Arbetet med framtagande av en ny krisberedskapsplan för den regionala kollektivtrafiken är påbörjad	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec

Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

För att säkerställa förutsättningar för en hållbar tillväxt i hela länet, är det av största vikt att Region Västerbotten genom regionala utvecklingsnämnden fortsätter bedriva nationellt och internationellt påverkansarbete. De mötesplatser som etablerats genom åren där regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning samordnar och stödjer insatser, är nyckeln till att synliggöra, främja och samlas kring lokala samt regionala behov och förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling av Västerbotten. Den regionala utvecklingspolitiken präglas av flernivåsstyre, vilket innebär att den europeiska sammanhållningspolitiken har en stark påverkan på de svenska regionerna och genom regionerna även för länets kommuner. Inte minst genom strukturfondernas finansiering av regional utveckling.

Regionala utvecklingsnämnden ska under planeringsperioden stödja samhällsstrukturer som skapar attraktiva livsmiljöer, som attraherar besökare till länet, gagnar länets invånare och som synliggör Västerbotten som platsen för ett gott liv där idéer och engagemang tas tillvara.

Nämnden ska stärka och utveckla den samverkan som är överenskommen med länets femton kommuner om regional utveckling i Västerbottens län. Utveckling ska ske utifrån lokala och regionala förutsättningar samt behov. En gemensam plan samlar överenskomna prioriteringar och ställningstaganden som tagits fram inom den befintliga samverkansstrukturen. Överenskommelsen om samverkan utvärderas löpande. Under perioden ska en utvärdering av denna samverkansstruktur genomföras. Samverkan med länets kommuner behöver emellertid beakta de variationer i behov och förutsättningar som finns hos respektive kommun. Samverkan är grunden inom det regionala utvecklingsarbetet och behöver ständigt utvecklas mellan Region Västerbotten och länets kommuner, mellankommunalt samt mellan kommunerna och andra myndigheter och aktörer. Regionala utvecklingsnämnden stödjer och samordnar tre stycken strategiska råd, samtliga med representation för länets kommuner inom områdena kompetensförsörjning, digitalisering samt samhällsplanering.

Under planperioden ska samverkan med länets kommuner inom området samhällsplanering stärkas. Regionala utvecklingsnämnden kommer i sin roll som regionalt utvecklingsansvarig aktör och samarbetspart till länets kommuner att fortsatt erbjuda stöd för erfarenhetsutbyte mellan kommuner inom VA, avfall, räddningstjänst, plan och bygg. Det finns ett behov av att inom ramen för det som är regional fysisk planering samordna samhällsplaneringsfrågor internt samt tillsammans med andra viktiga aktörer i länet. Den historiskt stora omställning som pågår i Västerbotten förutsätter att många gemensamma krafter drar åt samma håll. Insatser pågår för att utveckla området med rumslig fysisk planering, sannolikt kommer det att utgöra en viktig del i regionala utvecklingsnämndens framtida arbete. Inte minst är detta kopplat till attraktiva livsmiljöer och de pågående insatser som regionala utvecklingsnämnden är involverad i för att bidra till en utveckling av attraktiva livsmiljöer. Genom representation i styrgruppen för det länsövergripande nätverket Bostäder Västerbotten har Region Västerbotten möjlighet att bidra med perspektiv på gestaltade livsmiljöer, vilka även står i fokus för projektet Arctic Design Center. Arbete pågår med att kartlägga behoven kopplade till regional fysisk planering, en utmaning är dock att det saknas finansiering i dagsläget.

Regionala utvecklingsnämnden ska utifrån det regionala kompetensförsörjningsuppdraget stödja länets kommuner i arbetet för livslångt lärande. Till stöd för arbetet finns beslutad Agenda för kompetensförsörjning i Västerbottens län. Den nya reformen om regional planering och dimensionering för gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning påverkar skolhuvudmännen i Västerbotten i stor omfattning. Regionala utvecklingsförvaltningen samordnar och stödjer Västerbottens kommuner i detta arbete inför sitt regionala utvecklingsansvar. Region Västerbotten ansvarar för hanteringen av de regionala planeringsunderlagen i Västerbottens län i enlighet med Skolverkets uppdrag från regeringen. Från och med den 1 januari 2025 gäller den nya reformen för kommunal vuxenutbildning, från den 1 juli 2025 gäller detta även skarpt för gymnasieskolan. Stora kompetensförsörjningsbehov finns både inom industrin och inom kommunernas välfärd, egentligen inom samtliga branscher. Det finns ett skarpare uppdrag för regionerna att stödja arbetet med inflyttning och attraktionskraft. Myndighetssamverkan sker i större utsträckning. En annan påverkande faktor är inverkan av AI på kompetensförsörjningsfrågor där demokratifrågan blir viktig. Genom de etablerade nätverken inom utbildning och kompetensförsörjning där Region Västerbotten samlar och stödjer länets kommuner så upprätthålls en viktig länk i gemensam omvärldsbevakning. Det finns ett behov att ta hänsyn till inomregionala skillnader och förutsättningar vad gäller regionala utvecklingsinsatser inom kompetensförsörjningsområdet.

Även om de komplexa utmaningar som Västerbotten står inför inte endast kan mötas genom nya invånare och nya medarbetare som kan ersätta alla de medarbetare som förväntas gå i pension de närmsta åren, så är det en viktig pusselbit att sträva efter att bli fler i Västerbotten. Dels sett till behovet att rusta för en hållbar kompetensförsörjning, dels utifrån potentiella skatteintäkter. Nya invånare kommer dock sannolikt inte ensamt att räcka till för att möta behoven av arbetskraft. Kompetensförsörjningen är en fortsatt utmaning, som skyndas på av den demografiska utvecklingen. Här behöver utvecklingsarbetet kring vad som kan lösas med digitalisering växlas upp. Alla branscher, både offentliga och privata, behöver hitta nya och andra sätt att kunna utföra uppdraget.

Flexibla utbildningsformer och kompetensutveckling skapar en god kapacitet för snabb omställning och livslångt lärande i Västerbotten. Här behöver Region Västerbotten inom ramen för det regionala kompetensförsörjningsuppdraget samla och samordna länets aktörer. Regionala utvecklingsnämndens uppdrag med utgångspunkt i det regionala kompetensförsörjningsuppdraget är att fortsätta driva och utveckla samverkan i länet för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Det sker genom fortsatta insatser för ett utbildningsutbud som möter arbetsmarknadens behov och utvecklade former för distansundervisning i länet. Därtill kommer ett antal projekt med olika typer av insatser bedrivs för att både attrahera ny arbetskraft till länet och även bättre ta tillvara den tillgängliga arbetskraftens kompetens.

Trots den senaste tidens lågkonjunktur i Sverige, så råder en fortsatt tillväxt i Västerbotten. För att fortsatt ta tillvara på den positiva utvecklingen inom länets näringsliv, så behövs fortsatta samordnade insatser från Region Västerbotten, i synnerhet vad gäller innovationsfrämjande och digitala lösningar. Det är områden där i synnerhet små och medelstora företag inte alltid förfogar över egna resurser att driva utveckling. En förutsättning för att kunna ta tillvara digitaliseringens möjligheter är en fortsatt utbyggnad av den digitala infrastrukturen i Västerbotten. Den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022-2030 är grunden för samordnade insatser för en hållbar digital utveckling. Den regionala samverkansstruktur som är etablerad för att stödja länets aktörer inom digitalisering, innefattar bland annat det strategiska rådet för kommunernas samverkan inom digitaliseringsområdet där länets kommuner har möjlighet att lyfta sina behov. Det strategiska rådet samordnas och stöds av regionala utvecklingsnämndens förvaltning inom ramen för den samverkansstruktur som är etablerad mellan Region Västerbotten och länets kommuner om regional utveckling.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) presenterade i slutet av 2023 en strategisk grund för kommunernas digitalisering, ett handslag för digitalisering. Under 2024 har en handlingsplan med konkreta erbjudanden presenterats för kommunerna. Dessa erbjudanden kommer tillsammans med strategirådets treåriga strategi och årliga handlingsplan för kommunerna att bli vägledande för insatser i Västerbotten. Den tekniska utvecklingen pågår i allt högre takt. Detta medför att det krävs nya och andra typer av kompetenser hos medarbetare, för att utveckla både bredd och spets i offentliga likväl som privata organisationer. Även för att möta organisationernas behov av medarbetare där människor inte står att finna så kan innovativa och digitala arbetssätt vara en del av lösningen. En utmaning i sammanhanget är att i olika

globala och europeiska mätningar som mäter digitalisering på nationell nivå så tappar Sverige positioner. Digitalisering av offentlig sektor är det område där detta är tydligast, men det märks även inom näringslivet. I EU-kommissionen eGovernment Benchmark hamnar exempelvis Sverige på plats 16 av 35 länder. Näringslivet i Västerbotten är bland landets mest mikroföretagstata. Även de som betraktas som större företag i Västerbotten är ändå förhållandevis små. De har i väldigt liten grad egna resurser att driva digital utveckling. När branscher inte har förmåga att transformeras i takt med samhällets utveckling finns det risk att man inte bibehåller sin relevans. Här behövs relevant kompetens-, digitaliserings- och innovationsstöd för att den utvecklingen ska ske. Inom digitaliseringsområdet förbereds ett flertal nya förordningar, direktiv och lagstiftningar som kommer att påverka såväl företag som offentliga organisationer de kommande åren. Här kan nämnas Nis2-direktivet, den nya AI-förordningen (AI Act) samt dataförvaltningsförordningen (Data Governance Act).

Västerbottens framtid kan stärkas genom att utveckla bilden av norra Sverige i omvärlden och vad Västerbotten kan erbjuda i synnerhet. Besöksnäringen har dock påverkats av omvärldshändelser de senaste åren som kriget i Europa, energikris, inflation och högre räntor, klimatkris – sammantaget sådana faktorer som påverkar i vilken utsträckning människor prioriterar resor och turism. Men det börjar ofta med ett besök. Därför är fortsatta insatser som synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare viktiga. Besöksnäringen bidrar stort till attraktiviteten genom att platsfrämjande insatser görs för besökare men också till nytta för boende. Den är också betydelsefull ur ett ekonomiskt perspektiv, i Västerbotten når den totala turismkonsumtionen nästan 10 miljarder kronor årligen och skapade nästan 4 000 jobb. I synnerhet behövs insatser som siktar mot en stabil organisering av besöksnäringens aktörer i Västerbotten från och med 2026 – genom fortsatt utveckling av metoden för hållbar besöksnäring, genom breddad samverkan över branscher och näringar, samt gemensam marknadsföring av platsen Västerbotten. De insatser som bedrivits under de senaste tio åren för att samla besöksnäringens aktörer i länet har uppmärksammats nationellt, och kan komma att utgöra nationell standard för hållbar besöksnäring. Responsible Tourism Programme (tidigare Västerbotten Experience (VX)) kommer att utgöra grund för att arbeta tillsammans med aktörer i länet för en hållbar besöksnäring.

Region Västerbotten har en viktig roll genom hanteringen av de statliga medlen för regional utveckling, 1;1-medlen, för en hållbar regional utveckling i hela länet. För en effektiv användning av medlen behöver de aktörer som ansöker om stöd ges förutsättningar att utforma sina insatser på ett ändamålsenligt sätt. I en turbulent tid behöver Region Västerbotten i sin tur som regionalt utvecklingsansvarig aktör uppvisa flexibilitet i vilka stödformer och stöderbudanden som lämpar sig bäst. Som grund för regionala utvecklingsnämndens arbete med detta finns Agenda för hållbar regional finansiering, senast uppdaterad 2023 med nya stödformer. EU:s nya sammanhållningspolitik och de nya programmen som Västerbotten omfattas av kommer påverka arbetet med den regionala finansieringen. Andra viktiga insatser under det kommande året innefattar uppföljning och utvärdering av finansieringsinstrumenten, främst hur beslutade projektmedel har bidragit till den regionala utvecklingsstrategin och länets utveckling.

En avgörande del i att lyckas med det regionala uppdraget är att, via olika typer av extern finansiering, bibehålla kapacitet för att möjliggöra utvecklingsinsatser. I detta avseende har regionala utvecklingsnämnden även rollen att vara aktiv som utförare genom att tillsammans med andra driva förändrings- och utvecklingsarbeten med stöd av olika typer av extern finansiering och även med egen medfinansiering.

Ett nytt regionalt serviceprogram fastställs i slutet av 2024. Det regionala serviceprogrammet ska främja utvecklingen av grundläggande kommersiell service i områden där det är svårt att bedriva service på kommersiella grunder. Tillgång till olika former av service är en viktig pusselbit för attraktiva samhällen där människor vill bo, jobba och driva företag. Det nya regionala serviceprogrammet tar fasta på att Västerbotten är ett stort län med många olika typer av landsbygder, där långa avstånd och glesa befolkningsunderlag skapar utmaningar för serviceutbudet.

Vad gäller frågor överlag som är knutna till att utveckla landsbygder, så har en grupp tillsatts inom regionala utvecklingsförvaltningen för att samla dessa frågor. En första kartläggning har gjorts, nästa steg är att identifiera möjligheter som behöver tas omhand på ett samlat sätt inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden.

Fortsatta insatser för att underlätta för företagsetableringar i länet behövs. Liksom stöd till länets företag att nå ut på den internationella marknaden och att attrahera investeringar till Västerbotten.

För att stärka länets innovationskapacitet långsiktigt och bidra till att utveckla innovationsprocesser bidrar Region Västerbotten till att olika kunskaper, myndigheter, organisationer och företag samlas. S3 Västerbotten Roadmap for Smart Economic Transformation som fastställts av regionala utvecklingsnämnden ligger till grund för arbetet. Så kallade lokala missions används som metod inom smart specialisering för att samla aktörer inom och utom länet. En viktig aspekt är strävan efter att påverka utformning av nästa generations innovationsutveckling på EU-nivå. Genom deltagande i olika nätverk verkar Region Västerbotten för att stärka möjligheterna till platsbaserad innovationsutveckling och samarbete över nationsgränserna.

Regionala utvecklingsinsatser som stärker förutsättningar för nya företag att etablera sig är grundläggande för ett dynamiskt näringsliv som ständigt utmanar och utvecklas. Större, etablerade företag behöver utmanas av nya aktörer som introducerar nya metoder, produkter och tjänster. Nya företag kan stärkas av att ta rygg på de som gått före, lära av goda och även mindre framgångsrika exempel.

Den regionala kollektivtrafiken är hela länets kollektivtrafik. Den ska binda samman länet och skapa goda förutsättningar för länets invånare att kunna arbeta, utbilda sig, ta del av vård och samhällsservice samt kunna resa på fritiden. Kollektivtrafiken har också en avgörande betydelse för att minska länets utsläpp av växthusgaser. Fortsatta insatser fordras för att kollektivtrafiken ska vara attraktiv även i framtiden, kollektivtrafiken behöver öka samt vara tillgänglig för länets invånare. En fortsatt omställning till förnyelsebara drivmedel behövs. Den drivmedelsstrategi som är under framtagande behöver kommande år omsättas i faktiska åtgärder. Detta kommer att kräva nära samverkan med länets kommuner och andra aktörer inom länets kollektivtrafiksystem. Vidare krävs fortsatt utveckling av infrastruktur som stödjer drivmedelsstrategins genomförande, och beslut om inriktning.

För en hållbar regional kollektivtrafik som binder samman länet med omvärlden, krävs ekonomisk uthållighet. Olika typer av finansieringslösningar, som exempelvis en utveckling av anropsstyrd trafik (on demand) skulle kunna stimulera att medel som läggs på transporter som är stängda för allmän tillgång istället läggs på allmän kollektivtrafik.

Den gemensamma beställningscentralen för serviceresor ska utvecklas med målsättning att verksamheten ska hålla en god kvalitet och uppnå en ökad grad av samordning. Utökad samverkan med länets kommuner skapar underlag för en hållbar utveckling för länets serviceresor.

Den pågående omställningen skapar stora utmaningar i transportsystem som inte klarar av att hålla jämna steg med den snabba utvecklingen. Planeringsprocesserna tar tid, och den tillväxt som sker är snabb. I den nationella planen för transportinfrastruktur återfinns den strategiska planeringen för utbyggnad av landets järnvägar och europavägar medan länstransportplanen anger den strategiska inriktningen för hur länets transportinfrastruktur ska utvecklas. Parallellt finns en medvetenhet om att standarden på vägnätet behöver höjas, och att underhållsskulden på såväl järn som järnvägsnätet kommer att öka ytterligare under kommande år. Detta riskerar att påverka såväl näringslivet som medborgarnas möjlighet att bo och verka i hela länet. Under 2025 kommer ett förslag till Länstransportplan för perioden 2026-2037 att tas fram i nära dialog med kommuner, trafikverk och andra relevanta aktörer.

Under 2024 inleddes ett arbete med att ta fram en cykelstrategi för länet. Uppstartsfasen har dock varit längre än förväntat delvis på grund av begränsade personella resurser men även för att det funnits behov av att mejsla fram ett fungerande koncept för Västerbottens län. Arbetet går nu in i en intensivare fas och målsättningen är att landa i en färdig cykelstrategi/plan under 2025. Detta blir extra viktigt att få till då det finns alltför få, av Trafikverket, utredda behov av cykelåtgärder (genomförd åtgärdsvalsstudie så kallad ÅVS) för att matcha länets behov. Anledningen till detta är att Trafikverkets utredningsarbete var ytterst begränsat under pandemin vilket fortfarande påverkar antalet planmogna objekt. Genom att fram en cykelstrategi där länets behov beskrivs och analyseras kan steget med ÅVS förbigås och därmed kan ledtiderna kortas genom att gå direkt på vägplan.

De stora industrietableringar som sker i norra Sverige innebär att det finns en kapacitetsbrist i järnvägssystemet som behöver tas om hand. Den expansion som sker är beroende av att infrastrukturlösningar förmår omhänderta växande volymer av gods. Kapacitetsbristen försvårar för målsättning om att flytta godstransporter bort från vägar till järnvägar, inte minst uppmärksammas detta av länets näringsliv. Det är en utmaning att kostnadsutvecklingen för infrastrukturåtgärder det senaste året ökat, vilket innebär en risk för

förskjutningar av viktiga infrastrukturprojekt då investeringsmedlen inte räcker till för att täcka fördyringarna. Det finns ett behov av att ta fram en godsstrategi, eventuellt i samverkan med grannlänen. Detta för att på ett strategiskt sätt kunna arbeta med att effektivisera länets godstransporter och identifiera kapacitetsbrister och flaskhalsar. Arbetet med detta kommer att inledas under 2025.

Mot bakgrund av en förändrad geopolitisk situation så har det öst-västliga stråket ur ett Västerbottensperspektiv blivit allt viktigare. Ett av de tydligaste exemplen på detta är att Finland aktivt verkar för en fast förbindelse mellan Vasa och Umeå. Ett fortsatt aktivt påverkansarbete för en upprustning och elektrifiering av Tvärbanan Hällnäs-Storuman är en viktig pusselbit i att sörja för godstransporter samt för att i framtiden möjliggöra persontrafik på sträckan. Som en del av den Botniska korridoren, är Norrbotniabanan i sin tur även en del av EU:s stomnätkorridor Skandinavien-Medelhavet. Den 24 april godkände Europaparlamentet den uppdaterade europeiska transportplanen för att slutföra kritiska transportprojekt inom det transeuropeiska transportnätet (TEN-T). Det innebär att det högst prioriterade stomnätet ska vara klart till 2030, ett utvidgat stomnät ska vara klart till 2040, och det mer heltäckande nätet ska stå klart senast 2050. I den nya förordningen tas större hänsyn till militära behov när infrastruktur byggs eller uppgraderas. I samband med revideringen har ett stort antal viktiga noder inkluderats i norra Sverige. Region Västerbotten behöver fortsätta bedriva ett aktivt påverkansarbete på EU-nivå genom bland annat EFNS (Europaforum Norra Sverige) samt deltar aktivt i de gränsöverskridande nätverken CPMR (Conference of Peripheral Maritime Regions of Europe), AER (Assembly of European Regions), Kvarkenrådet och Scandria Alliance som samtliga samarbeten är av betydelse för utvecklingen av länets transportsystem. Plattform North är ett initiativ för samverkan mellan de nordiska länderna med anledning av de industrisatsningar, den gröna omställningen och ökat fokus på militär mobilitet som sker i norra Sverige, norra Norge och norra Finland. Geografin är avgränsad till de fyra nordligaste länen och motsvarande geografi i Norge och Finland. Plattformen är till för infrastrukturintressenter att utbyta information, stärka ett systemperspektiv, samordna och samverka för utvecklingsinsatser. Syftet med satsningen är att skapa ett regionalt gränsöverskridande samarbetsforum för infrastrukturförvaltare för alla transportslag i samverkan med andra aktörer, för önskad utveckling av transportsystemet.

Strategisk analys, planering och uppföljning är en grundläggande del av det regionala utvecklingsuppdraget som det formuleras i lag och förordning. Den snabba samhällsomställningen, beredskap för förändringar och en snabb utveckling av digitala verktyg för analys och presentation av statistik ställer krav på att utveckla både framtagande och användning av ny kunskap för länets utveckling. Den önskvärda utveckling för länet som identifieras i den regionala utvecklingsstrategin ska grundas i en analys. Dessutom ska mål, inriktningar och prioriteringar följas upp och under varje mandatperiod ska den regionala utvecklingsstrategin aktualiseras. För att skapa tydlighet har nämnden beslutat om ett styrdokument, Agenda för strategiskt lärande, som gradvis har implementerats i förvaltningen, där den kvalitativa uppföljningsrapporten Resultat Västerbotten är i fokus. Region Västerbotten synliggör även insatser i länet som förtjänstfullt bidragit till målen i regionala utvecklingsstrategin genom den årliga Regio Stars Västerbotten-utnämningen. Uppföljning av strategin sker genom att knyta ihop och skapa synergier mellan olika uppföljningar i förvaltningen, där särskilt kopplingen mellan verksamhetsuppföljning- och uppföljning av regionala utvecklingsstrategin betonas. Den kvantitativa uppföljningen kommer ytterligare utvecklas inför den stundade aktualiseringen av Regional utvecklingsstrategi för Västerbottens län 2020-2030, ett arbete som kommer att involvera hela förvaltningen på olika sätt.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 3.1 RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner som utgår från lokala och regionala behov för en hållbar	Antal genomförda möten i strategiråd för digitalisering		4	Tertial: aug, dec
	Antal genomförda möten i strategiråd för samhällsbyggnad		4	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
regional utveckling i Västerbottens län	Antal genomförda möten i strategiråd för kompetensförsörjning		4	Tertial: aug, dec
Delmål 3.2 RUN investerar i hållbar regional utveckling där finansierade regionala utvecklingsinsatser, projekt och företagsstöd, använder hållbarhet* som hävstång för stärkt innovationsförmåga och för att identifiera hållbara lösningar på samhällsutmaningar. * Med hållbarhet avses social (jämsliddhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) samt ekonomisk.	Antal av RUS prioriteringar som beviljats projektmedel (anslag 1:1)	5	6	Tertial: aug, dec
	Andel av företagsstöden som fördelas till investeringsområde 1*	52	Minst 60 %	Tertial: aug, dec
	Andel företag drivna av kvinnor som tar del av företagsstöd		28	Tertial: aug, dec
	Andel projekt som använder mångfald, jämsliddhet samt miljö och klimat som verktyg (för planering, genomförande eller uppföljning) i projektet	62 %	100 %	Tertial: aug, dec
Delmål 3.3 RUN utvecklar strukturer för att främja länets export, etableringar, internationella investeringar samt en ekonomisk transformation genom smart specialisering	Antal kommunicerade internationaliseringserbjudanden		10	Tertial: aug, dec
	Antal träffar/sammankomster som genomförs för att samla länets aktörer för regional exportsamverkan	5	5	Tertial: apr, aug, dec
	Antal genomförda träffar för smart specialisering		4	Tertial: apr, aug, dec
	Antal deltagande organisationer i arbetet för smart specialisering		20	Tertial: apr, aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 3.4 RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län	Plan är framtagen för vilka åtgärder som behöver vidtas vid utpekade bytespunkter som ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning enligt miniminivå beskriven i Länstrafikens hållplatshandbok	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
	Ledsagning är etablerad vid ytterligare en bytespunkt i länet	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
	Långsiktiga samverkansavtal tecknas för busstrafiken inom Samverkande inland, flygtranser och Norrtågstrafiken som stärker länets ekonomiska förutsättningar för kollektivtrafiken	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
	En rutin för uppföljning av det regionala trafikförsörjningsprogrammet finns etablerad och en uppföljningsrapport är utformad för att kunna kommunicera resultaten	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
Delmål 3.5 RUN utvecklar länets infrastruktur- och transportsystem ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv	En cykelstrategi är framtagen	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
	Antal positioner framtagna via Europaforum Norra Sverige om infrastruktur- och transportsystem		3	Tertial: aug, dec
	En godsstrategi för Västerbottens län är påbörjad	Svar saknas	Ja	År

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
	Antal träffar i nätverk som samlar kommunernas infrastrukturplanerare		2	Tertial: aug, dec
	Förslag till reviderad länstransportplan finns framtagna och har skickats ut på remiss	Svar saknas	Ja	År
	Prioriteringar har tagits fram inför kommande revidering av regional och nationell plan	Svar saknas	Ja	År
Delmål 3.6 RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare	Antal träffar om strategisk samverkan		12	Tertial: aug, dec
	Antal insatser för kompetensutveckling		4	Tertial: aug, dec
	Antal deltagare i Responsible Tourism Programme		20	Tertial: aug, dec
	Antal marknadsföringsinsatser via Västerbotten Sweden		10	Tertial: aug, dec
Delmål 3.7 RUN utvecklar sin strategiska analys, planering och uppföljning av det regionala utvecklingsuppdraget	Antal genomförda uppföljningsdialoger inom regionala utvecklingsförvaltningen	5	5	Tertial: aug, dec
	Handlingsplan 2024 för agenda för strategiskt lärande är genomförd	 Ja	Ja	År
	Antal nya interaktiva automatiserade underlag		2	År

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 3.8 RUN utvecklar strukturer som stärker kapacitet och förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället	Antal organisationer som deltagit i aktiviteter för ökad kompetens kring hur organisationer, inom såväl offentlig sektor som näringsliv, tillvaratar digitaliseringens möjligheter	40	30	Tertial: aug, dec
	Antal personer som deltagit i kompetensutveckling satsar för hur man tillvaratar digitaliseringens möjligheter	480	300	Tertial: aug, dec
	Uppföljning/utvärdering av samordningen av kommunernas digitalisering	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec
Delmål 3.9 RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och bidrar till förutsättningar för snabb omställning	Antal samverkansplattformar för erfarenhetsutbyte inom utbildning och kompetensförsörjning som upprätthålls		5	Tertial: aug, dec
	Heltäckande kommunrepresentation inom samverkansplattformarna inom utbildning (samtliga kommuner är representerade i någon av befintliga samverkansplattformar)		15	Tertial: aug, dec
Delmål 3.10 RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet	Andel deltagare på RUN:s mötesplatser som förflyttat sig uppåt i Engagemangstrappan * oberoende vart i trappan man startar.	50 %	60 %	Tertial: aug, dec

Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Det regionala utvecklingsuppdraget präglas av samverkan och samarbete. Tillsammans för länets utveckling är grundläggande som begrepp för hur regionala utvecklingsnämnden förhåller sig till samarbeten över nämnders förvaltningsgränser inom Region Västerbotten, likväl som med externa aktörer. Regionala utvecklingsnämnden ska genom fortsatta insatser verka för att förvaltningen har en god arbetsmiljö, samt en ledning och styrning

som bygger på tillit, delaktighet och respekt mellan arbetsgivare och medarbetare.

Region Västerbottens ambition är att vara en attraktiv arbetsgivare, och erbjuda goda arbetsplatser som behåller och utvecklar befintliga medarbetare och attraherar nya medarbetare. I den kunskapsintensiva och specialisttunga verksamhet som regional utveckling utgör, så är medarbetaren den enskilt viktigaste resursen som finns att tillgå för att fullgöra nämndens uppdrag.

Fortsatta insatser inom detta område är av största vikt för att stärka Region Västerbottens attraktivitet som arbetsgivare – dels för att attrahera nya medarbetare, men även för att behålla medarbetare.

Under kommande period prioriteras insatser som stärker arbetsmiljö och som syftar till att behålla och utveckla medarbetare genom att tillvarata medarbetares kompetens samt säkerställa delaktighet och inflytande.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 5.1 Det ska finnas ett tillitsfullt förhållningssätt för ledning och styrning mellan chefer och medarbetare som bygger på delaktighet, förtroende och respekt	HME Chefer		87,8 %	År
	HME Medarbetare		75,8 %	År

Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion

Västerbottens position som en hållbar miljö- och klimatregion utmanas. Omvärldshändelser som pandemin, Rysslands invasion av Ukraina, och en ökad polarisering mellan norra och södra Sverige i energi- och industrifrågor bidrar till en ökad medvetenhet om vikten av att säkerställa en god energiförsörjning. Det är en förutsättning för att stödja den gröna omställningen i norra Sverige. Den energiagendan som fastställdes under 2023 utgör en grund för regionala utvecklingsnämndens prioriteringar inom området. Tre strategiska områden är i fokus: Smart användning av energi; Stabil distribution av energi samt Hållbar produktion med hänsyn till natur och människor. I agendan identifieras områden där insatser bedöms behövliga. För närvarande pågår insatser i projekt för att omhänderta den beslutade Energiagendan. Agendan identifierar även områden där Västerbotten har potential för att vara föregångare i energiomställningen. Ett flertal aktörer har fått uppdrag att stödja kommunal och regional energiplanering vilket bidrar till frågans aktualitet. Diskussioner och tester som rör tillståndsprocesser och målkonflikter är också aktuella då elinfrastrukturen i Västerbotten behöver byggas ut för att klara en ökad elektrifiering. När det gäller tillståndsprocesser så bedriver både Svenska Kraftnät och Länsstyrelsen ett arbete som är viktigt att följa. Förutsättningarna för industrin är i dagsläget mycket goda i Västerbotten i jämförelse med många andra platser, men för att behålla försprånget måste fortsatt utveckling ske. Regeringens energiproposition som kom ut i början av året sätter nya mål och riktlinjer för arbetet inom energiområdet i framtiden. Prioriterade områden inom energiområdet innefattar kapacitet i elnätet och för Västerbotten särskilt uttagpunkter i elnätet, energiplanering, energilagring (i synnerhet vätgas), samt målkonflikter och tillståndsprocesser särskilt kopplat till nya typer av gröna industrier för Västerbotten.

Den nationella livsmedelsstrategin ses över för närvarande, med avsikten att den ska kompletteras med ett beredskapsperspektiv. Ett ökat fokus på livsmedelsbranschens konkurrenskraft sätter de regionala livsmedelsförsörjningsfrågorna alltjämt i fokus. Regionala utvecklingsnämnden ska i fortsatt samverkan med andra aktörer i länet genomföra livsmedelsstrategin, i synnerhet de områden där Region Västerbotten har en utpekad roll. Klimatförändringar har fört med sig att odlings säsongen i norra Sverige ökar, vilket ger möjlighet till att odla andra grödor, samtidigt ger klimatförändringarna upphov till förändrad nederbörd (för mycket/för litet) och skadeinsekter.

Västerbotten har en betydande skogsnäring och påverkas i stor utsträckning av förändringar i EU:s regelverk. EU:s regelverk innehåller nästan alltid begränsningar av skogsbruket och krav på skogsägare och aktörer i skogens värdekedja. Ett exempel är Avskogningsförordningen som exempelvis begränsar avverkningsavskriften av skog

vilket kan få stor betydelse för skogsnäringen i Västerbotten, både för skogsägare men också för industrin som är beroende av råmaterial. Det finns också en stor utmaning i hela skogens värdekedja i form av kompetensförsörjning. En ny nationell bioekonomistrategi kommer att beslutas 2024.

Nya direktiv och skärpta krav på hållbarhetsrapportering som börjar gälla från och med januari 2024 för större företag väntas få en stor påverkan, även på de mindre företag som utgör underleverantörer till de större företagen.

Regionala utvecklingsnämnden har som regional kollektivtrafikmyndighet på fullmäktiges uppdrag en avgörande betydelse för att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser i länet. En fortsatt omställning till förnyelsebara drivmedel är prioriterad, och en viktig länk i detta arbete är den regionala drivmedelsstrategi som är under framtagande. Den regionala kollektivtrafiken är hela länets kollektivtrafik, och en drivmedelsstrategi som kan fånga länsövergripande strukturer är viktig för att möjliggöra prioriteringar för Västerbottens sammanhållna utveckling. En sådan regional drivmedelsstrategi är därtill en viktig pusselbit för att möjliggöra en långsiktigt hållbar omställning till förnyelsebara drivmedel. Drivmedelsstrategin har även en tydlig koppling till beredskapsfrågor. För att möjliggöra den regionala utvecklingsstrategins ambition om ett sammanhållet län, så behöver regionala utvecklingsnämnden och dess förvaltning kunna ta fram underlag som möjliggör prioriteringar som tar i beaktande att Västerbottens län är ett vidsträckt län med så många olika delar.

Omvärldshändelser har de senaste åren medfört kraftigt ökade drivmedelskostnader, och en omställning till ett tillstånd av "det nya normala". Även om prisutvecklingen har stabiliserats så finns en påtaglig medvetenhet om de konsekvenser som eventuella framtida ökade drivmedelskostnader skulle kunna innebära för Region Västerbotten. Förändrade resmönster kan skönjas bland annat genom att det långväga resandet har gått ned. Under 2024 genomförs insatser inom olika områden som kommer att påverka de kommande åren. Till exempel ett projekt om IT och digitalisering där man undersöker hur kollektivtrafiken påverkas av ökad digitalisering och graden av IT-behov. Under 2024 kommer ett regionalt trafikförsörjningsprogram att beslutas, som ger riktning för de kommande åren. Dialoger förs även med länets kommuner om hur kollektivtrafiken inom Västerbottens län skulle kunna utvecklas, där det finns potential till nya lösningar. Under 2025 kommer insatser genomföras för att förankra den framtagna drivmedelsstrategin för kollektivtrafiken i Västerbotten hos länets kommuner.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 6.1 RUN bidrar till förutsättningar för att öka livsmedelsproduktionen i Västerbotten samt verkar för en ökad efterfrågan på livsmedel från Västerbotten i alla sektorer	Antal påverkansinsatser för att främja Västerbottens livsmedelsproduktion (så som arrangerade konferenser och rundabordsamtal, remissvar och framtagna positioner)		6	Tertial: apr, aug, dec
Delmål 6.2 RUN bidrar till en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan	Framtagen drivmedelsstrategi för kollektivtrafiken i Västerbotten har förankrats hos länets kommuner och ett samverkansarbete har etablerats	Svar saknas	Ja	Tertial: aug, dec

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
	Gemensam regional energiöverenskommelse för låg klimatpåverkan samordnas av Region Västerbotten (mäts genom antal involverade kommuner i Västerbotten)		15	Tertial: apr, aug, dec
Delmål 6.3 RUN agerar som föregångare i den gröna omställningen och verkar för cirkulär ekonomi och hållbar resurshushållning	Antal genomförda påverkansinsatser om resurseffektivitet, låg klimatpåverkan och en bioekonomisk tillväxt (så som arrangerade konferenser och rundabordsamtal, remissvar och framtagna positioner)		6	Tertial: apr, aug, dec

Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation

Västerbotten och norra Sverige är mitt uppe i en pågående grön samhällsomställning som saknar historisk jämförelse. I detta avseende, är Västerbotten en föregångare i omställning. Det finns goda förutsättningar att dra viktig lärdom från de erfarenheter som nu görs, att lära från goda exempel och i synnerhet från de tillfällen när det inte blev riktigt som det var tänkt. Den återindustrialisering som nu sker, kan väntas på fler håll i landet. För att ta vara på möjligheterna till tillväxt och utveckling på ett sådant sätt att målkonflikter och olika behov kan balanseras är en förutsättning för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling i Västerbotten. Region Västerbotten bör därför verka för att stärka såväl forskning som förutsättningarna för innovation inom områden som berör nyindustrialisering, hållbar samhällsomvandling och digital omställning.

Regionala utvecklingsnämnden behöver fortsatt stötta länets aktörer i en fortsatt utveckling och implementering av innovativa och i synnerhet digitala lösningar. Datadriven innovation, affärs- och verksamhetsutveckling samt Artificiell Intelligens (AI) kommer vara särskilt viktiga delar i detta. Behoven är kopplade till olika sakområden, för att kunna möta utmaningar som kompetensförsörjning, demografiutveckling och global konkurrens. En föränderlig omvärld ställer dessutom stora krav på att säkerhetsarbetet prioriteras. Både när det gäller digital infrastruktur såsom bredband, men även i termer av en ökad förståelse för risker förknippade med hur man förhåller sig till arbetssätt. För att verka för ökad resiliens och robusthet krävs proaktiva insatser likväl som beredskap att agera snabbt när något händer. Behovet av en digital beredskap är dock bredare än så – det finns en högre utsatthet för desinformation som blivit mer avancerad med hjälp av exempelvis AI. Det behövs en större förståelse för vad som kan vara risker och agerande för att minska risker.

Regionala utvecklingsnämnden ska bidra till att stärka det främjandesystem som finns i Västerbotten med inkubatorer, testarenor, finansärer och rådgivningsinsatser för nya entreprenörer och befintliga företag. Operativt samordnas och orkestreras det regionala innovationsekosystemet i Västerbotten sedan 2020 via arbetet med regional innovationsledning. Den regionala innovationsstrategin för Västerbotten 2022-2030 (RIS) är utgångspunkt för detta arbete.

Smart specialisering (S3) är ett koncept som har växt sig starkare inom EU under de senaste åren. Grundtanken med S3 är att samla aktörer, resurser och investeringar inom regionalt prioriterade styrkeområden i syfte att EU:s regioner ska bli globalt konkurrenskraftiga. Det finns idag ett växande intresse och en växande betydelse

för smart specialisering i nuvarande programperiod 2021–2027, där regionerna har fått en mer framträdande roll i FoU-samarbeten tack vare smarta specialiseringsstrategier. I EU-kommissionens program nämns både regioner och S3 flitigt. Ett exempel på detta är förslaget om europeiska innovationsekosystem (EIE) i förslaget till det nya forsknings- och innovationsprogrammet Horisont Europa, där EIE påvisar en tydlig regional dimension. Partnerskap för Regional Innovation (PRI) är EU-kommissionens senaste steg i utvecklingen av kompletterande arbetssätt inom ramen för arbetet med smart specialisering. Via PRI är tanken att regioner ska integrera en tydligare hållbarhetsdimension, bredare partnerskap och främja flernivåsamverkan och synergier i det innovationsfrämjande arbetet. Region Västerbotten är en av två svenska regioner som ingår i PRI. Förutom att främja EU:s innovationsekosystem syftar även det nya initiativet Regional Innovation Valleys (RIV) till att bättre koppla samman olika innovationsaktörer, främja samarbete och motverka innovationsklyftan mellan starkare och svagare regioner.

En ny geopolitisk ordning där Sverige genom sitt medlemskap i NATO behöver rusta för att möta de åtaganden som är förknippade med fullvärdigt medlemskap kommer sannolikt att ha stor påverkan för regionala utvecklingsinsatser i framtiden. Dubbel användning (dual use) används allt oftare som begrepp i relation till innovation, där nya lösningar ska kunna användas i kris- och krigstid likväl som fredstid. Klimatförändringar, pandemier och samhällskritiska störningar av andra slag utöver krig, har de senaste åren medfört en annan typ av krismedvetenhet. Det behov av ökad beredskap för att rusta ett samhälle som kan möta utmaningar i fredstid likväl som kristid yttrar sig inte minst genom vilken utsträckning som ett samhälle kan mobilisera för och ta tillvara nya lösningar. Inom EU har det också funnits en ambition att regioner ska kunna samverka mer med varandra för att stärka sin innovationskapacitet. Även om en ny EU-kommission kommer att sätta sin prägel på hur innovation och smart specialisering kommer att se ut i framtiden, så kvarstår de grundläggande drivkrafterna till förändrade arbetssätt och behoven av nya lösningar.

Delmål	Indikatorer	Utfall 2023	Mål 2025	Periodicitet
Delmål 7.1 RUN uppfattas som en attraktiv samarbetspartner kring innovation som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet till innovation hos aktörer i Västerbotten.	Antal deltagande organisationer i innovationsnätverk Västerbotten		30	Tertial: aug, dec
	Antal genomförda träffar inom Innovationsnätverk Västerbotten		4	Tertial: aug, dec

3 Uppdrag

3.1 Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
 Ej påbörjad	Ta fram konsekvensunderlag och förslag på åtgärder för att minska personalkostnaden motsvarande 250 miljoner kronor Riktas till alla nämnder och styrelser	Tertial: aug, dec	2025-12-31
 Ej påbörjad	Stärka vår ledning och styrning genom identifierade delaktiviteter 2025 Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och folkhögskolestyrelsen	Tertial: aug, dec	2025-12-31

Status	Uppdrag	Periodicitet	Slutdatum
 Ej påbörjad	Minska kostnader för tjänsteresande för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023 Riktas till alla nämnder och styrelser	Tertial: aug, dec	2025-12-31

Regionala utvecklingsnämnden kommer att bereda och fastställa direktiv för genomförande av de uppdrag som regionfullmäktige riktat till regionala utvecklingsnämnden, samt eventuella justeringar/tillägg till dessa under uppdragens genomförande.

4 Ekonomiska förutsättningar och budget 2025

4.1 Nämndens plan för hållbar ekonomi

Budgeten för den regionala utvecklingsnämnden läggs inom tilldelad budgetram, dock med vetskapen om att kollektivtrafiken sannolikt kommer att vara underfinansierad år 2025. Främst beroende av försämrat avtal med Trafikverket, vilket är en följd av sänkta statsbidrag till Trafikverkets anslag inte motsvarar deras behov kopplat till deras trafikavtal där bland annat ökade kostnader för korttidsavtalet för Övre Norrland skapar undanträngningseffekter. Budget för busstrafiken är på en lägre budgeterad nivå än 2024. De positiva effekter som ses under 2024 bedöms inte återupprepas i samma utsträckning under 2025. En underfinansiering av kollektivtrafiken riskerar att tränga undan övriga delar av det regionala uppdraget och att stödja den viktiga tillväxten i Västerbotten.

4.2 Årsprognos 2024

Årsprognosen för regionala utvecklingsnämnden är för 2024 i linje med budget efter en reviderad prognosförbättring från kollektivtrafikbolagen med 36 miljoner. Kollektivtrafikverksamheten visar på en kraftig resultatförbättring till betydande del som en effekt av lägre drivmedelskostnader än förväntat, men också effektiviseringsåtgärder och en del engångseffekter som till exempel framflyttade investeringar, försäljning av aktier och positiva ränteeffekter.

4.3 Budgetförändringar 2025

De föreslagna fullmäktigeuppdragen i Regionplan 2025 kommer sannolikt att leda till budgetförändringar under 2025. I dagsläget är det inte klart hur dessa budgetförändringar kommer att påverka regionala utvecklingsnämnden.

4.4 Fördelade budgetramar 2025

Den tilldelade budgetramen för 2025 uppgår till 437,5 (426,8) miljoner kronor, varav 270,5 miljoner kronor anvisas kollektivtrafiken. Totalt innebär detta en ökning med 10,7 miljoner kronor. I beräkningen av årets ram har lönerna räknats upp med 3,6 procent från och med 1 april, med ett personalomkostnadspålägg på 46,4 procent. Personalomkostnadspålägget innebär en betydande sänkning i jämförelse med 2024 års nivå. Övriga kostnader har räknats upp med 3,2 procent enligt LPIK (exkl pensionseffekt), samt att ramar har tilldelats avseende Norrbotniabanan med 1,4 msek. Sammantaget innebär detta en ramutökning för nämnden med 2,5 procent.